III

(Förberedande akter)

REVISIONSRÄTTEN

YTTRANDE NR 1/2016

(i enlighet med artikel 325 i EUF-fördraget)

över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 vad gäller sekretariatet för övervakningskommittén för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)

(2016/C 150/01)

EUROPEISKA UNIONENS REVISIONSRÄTT HAR ANTAGIT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 325.4,

med beaktande av kommissionens förslag av den 4 mars 2016 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 vad gäller sekretariatet för övervakningskommittén för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) ([1]),

med beaktande av parlamentets begäran om revisionsrättens yttrande över detta förslag, vilken revisionsrätten tog emot den 4 april 2016,

med beaktande av rådets begäran om revisionsrättens yttrande över detta förslag, vilken revisionsrätten tog emot den 15 mars 2016.

Inledning

1. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) är ett generaldirektorat vid Europeiska kommissionen men funktionellt oberoende när den genomför sina utredningar. Byrån inrättades 1999, och reglerna för Olafs utredningar (nedan kallade *Olaf-förordningen*) ändrades 2013 ([2]).

2. I Olafs organisation ingår en övervakningskommitté som har till uppgift att ”regelbundet övervaka hur Olaf genomför sitt utredningsarbete, i syfte att förstärka Olafs oberoende vid ett korrekt utövande av de befogenheter Olaf tilldelas” ([3]). Framför allt ska kommittén övervaka utvecklingen i samband med tillämpningen av förfarandegarantierna och utredningarnas längd.

3. Övervakningskommittén består av fem oberoende ledamöter med erfarenhet av högt uppsatta befattningar inom rättsväsendet, utredningsverksamhet eller annan jämförbar verksamhet på Olafs verksamhetsområde. De ska utses av Europaparlamentet, rådet och kommissionen i samförstånd.

4. Enligt artikel 15.8 i Olaf-förordningen ska övervakningskommitténs sekretariat tillhandahållas av Olaf, i nära samråd med övervakningskommittén. I artikel 18 i Olaf-förordningen fastställs att budgetanslagen för övervakningskommittén och dess sekretariat införs i budgetrubriken för Olaf och att Olafs tjänsteförteckning ska omfatta övervakningskommittén och dess sekretariat.

([1]) COM(2016) 113 final av den 4 mars 2016.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).
([3]) Se artikel 15.1 i Olaf-förordningen.

5. Sekretariatet är funktionellt knutet till övervakningskommittén men sekretariatets personal är i administrativt hänseende underordnad Olafs generaldirektör. Generaldirektören utövar tillsättningsmyndighetens befogenheter och beslutar, till exempel, om befordringar och överföringar av sekretariatets personal. Enligt övervakningskommittén har denna situation lett till intressekonflikter och motstridiga instruktioner till sekretariatspersonalen, såsom till exempel var fallet med offentliggörandet av övervakningskommitténs yttrande nr 2/2012 ([4]).

6. Enligt förslaget till förordning ska övervakningskommitténs sekretariat inte längre tillhandahållas av Olaf utan av kommissionen. Budgetanslagen för övervakningskommitténs sekretariat kommer att flyttas från Olafs budgetpost och tjänsteförteckning till kommissionens budgetpost och tjänsteförteckning. Slutligen anges i förslaget att kompetensen för Olafs uppgiftsskyddsombud även fortsättningsvis ska omfatta sekretariatets behandling av uppgifter. Dessutom ska sekretariatets personal även fortsättningsvis omfattas av samma sekretessregler som tidigare.

Kommentarer

7. Revisionsrätten påminner om att den redan 2011, under den senaste översynen av Olaf-förordningen, rekommenderade att man skulle införa en bestämmelse om att övervakningskommitténs sekretariat enbart ska agera enligt kommitténs instruktioner och självständigt i förhållande till Olaf och att det inte får utses av eller vara underordnat Olafs generaldirektör ([5]).

8. Mot den bakgrunden välkomnar revisionsrätten förslaget att Olaf inte längre ska tillhandahålla övervakningskommitténs sekretariat. De nya bestämmelser som ska ersätta den sista meningen i artikel 15.8 ([6]) skulle dock kunna kompletteras så att det blir tydligare att sekretariatet måste agera oberoende inte bara av Olaf utan även av kommissionen och att det är underställt övervakningskommittén. Revisionsrätten föreslår därför att ordalydelsen ändras på följande sätt:

> ”Dess sekretariat ska tillhandahållas av kommissionen, oberoende av Olaf och i nära samarbete med övervakningskommittén. Kommissionen ska avstå från att ingripa i övervakningskommitténs uppdrag. Chefen för övervakningskommitténs sekretariat ska utses av kommissionen efter övervakningskommitténs tillstyrkan. Sekretariatschefen ska agera på övervakningskommitténs instruktioner och oberoende av kommissionen.” (ny text understruken)

9. Revisionsrätten konstaterar att den övergripande utvärdering av Olaf-förordningen som är planerad till 2017 erbjuder ett tillfälle att granska och vid behov se över styrningen av Olaf, bland annat övervakningsarrangemangen ([7]). Med hänsyn till den senaste tidens utveckling ([8]) vore det dock tillrådligt att inte vänta på den övergripande utvärderingen för att förtydliga förfarandet för att upphäva immuniteten ([9]) för Olafs generaldirektör eller någon annan anställd vid Olaf på begäran av en nationell rättslig myndighet. När en nationell rättslig myndighet gör en sådan begäran kan Olafs oberoende behöva skyddas ytterligare. Revisionsrätten rekommenderar därför att artikel 17 i Olaf-förordningen kompletteras med en bestämmelse om att kommissionen i god tid ska informera övervakningskommittén om varje sådan begäran och samråda med kommittén innan den fattar ett beslut ([10]).

Detta yttrande antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Milan Martin CVIKL som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 5 april 2016.

För revisionsrätten

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Ordförande

([4]) Se punkt 56 i verksamhetsrapporten för 2014 från Olafs övervakningskommitté.

([5]) Se punkt 44 i yttrande nr 6/2011 (EUT C 254, 30.8.2011, s. 1).

([6]) Se artikel 1.2 i förslaget.

([7]) Artikel 19 i Olaf-förordningen föreskriver följande: ”Senast den 2 oktober 2017 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en utvärderingsrapport om tillämpningen av denna förordning. Den rapporten ska åtföljas av ett yttrande från övervakningskommittén och det ska anges huruvida det finns behov av att ändra denna förordning”.

([8]) I mars 2016 upphävde kommissionen immuniteten mot rättsliga förfaranden för Olafs generaldirektör på begäran av en medlemsstats rättsliga myndigheter.

([9]) I artikel 11 a i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier fastställs att tjänstemän och övriga anställda i gemenskaperna ska ”åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden vad avser handlingar som de har begått i sin tjänsteutövning, inbegripet muntliga och skriftliga uttalanden […]; de skall åtnjuta denna immunitet även efter det att deras uppdrag har upphört.”

([10]) På liknande sätt fastställs redan i artikel 17.9 i Olaf-förordningen att kommissionen innan den vidtar en disciplinär åtgärd mot generaldirektören ska samråda med övervakningskommittén.